

Proračun za kulturu dosegno 1,37 posto državnog proračuna

Smiješi li se kulturnjacima financijski izdašnija godina?

U 2023. godini očekuju se novi Zakon o kazalištima, Zakon o medijima i Zakon o umjetnicima i umjetničkoj djelatnosti koji se tiče i samostalnih umjetnika

OD GRADILIŠTA DO FILMSKOG SETA

Ministarstvo je prošle godine uložilo velike napore u obnovu kulturnih dobara, a ruševine Kupara i potreseni centar Zagreba poslužili su kao kulisa za hollywoodske filmove "Lee" s Kate Winslet i "Canary Black" s Kate Beckinsale

Denis Derk

U Veernjem listu prije dvadesetak dana napisali smo da je proračun Ministarstva kulture i medija za 2023. godinu dosegno 1,37 posto državnog proračuna, da će programska sredstva u sljedećoj godini rasti dvadesetak posto i da je to povećanje od 37 posto u odnosu na izdvajanja u 2022. go-

dini. Potvrdila je to na godišnjoj konferenciji za medije i ministrica Nina Obuljen Koržinek rekavši da je, kada je postala ministrica, proračun Ministarstva iznosio samo 0,56 posto državnog budžeta. Hoće li kulturnjaci doista sljedeće 2023. uživati u financijskom blagostanju ili je povećani proračun Ministarstva kulture i medija samo posljedica većih izdvajanja zbog obnove od potresa (u čemu su znatno prisutna sredstva iz europskih fondova) i praćenja inflacijskih povišenih troškova

poslovanja?

U Ministarstvu tvrde da je veći budžet i posljedica povećanja izvornih sredstava iz državnog budžeta za kulturu. Tako je povećan iznos za profesionalnu kazališnu djelatnost, suvremeni ples i pokret, suvremeni cirkus i kazališni i plesni amaterizam, koji za 2023. iznosi četiri milijuna eura. Dvanaest posto povećana su i programska sredstva za amatersko glazbeno i folklorno stvaralaštvo, a sredstva za programe glazbene i glazbeno-scenske

umjetnosti povećana su čak 27,68 posto u odnosu na 2022. godinu te će tu na raspolaganju biti 1,8 milijuna eura.

Tri godišnje potpore

Što se tiče nakladništva, časopisa, elektroničkih publikacija, knjižara i književnih manifestacija, sredstva su povećana sedam posto u odnosu na 2022. godinu pa će se u te svrhe uložiti 2,6 milijuna eura. Potpore za izdavanje knjiga izborilo je 76 nakladnika u ukupnom iznosu od 1,2 milijuna

eura, s time da će nakladnici u 2023. morati najmanje trideset posto odobrenih sredstava isplatiti kao honorar domaćim autorima i prevoditeljima. Sufinancirat će se objavljivanje 526 novih naslova, od kojih se najmanje 54 odnose na knjige za djecu i mlade. Najviše potpore od 61.000 eura izborili su Fraktura, Hena Com, Naklada Ljevak i VBZ. Ministarstvo će sufinancirati i objavljivanje 55 časopisa i elektroničkih publikacija (od devedeset prijava), u što će uložiti nešto više od pola

milijuna eura. Novost je da je i tu moguće trogodišnje financiranje, koje je zatražilo deset prijavitelja, od čega je osam dobilo pozitivan odgovor.

U popularne književne manifestacije (njih čak osamdesetak) uložiti će se 567.867 eura, s time da se polovina odobrenih sredstava mora isplatiti domaćim autorima i prevoditeljima koji su predstavljači ili moderatori na festivalima i sajmovima ili na njima vode radionice. Ministarstvo je ovu dobrodošlu obvezu uvelo jer je primijećeno da domaći autori pri gostovanjima na festivalima vrlo često ne dobivaju honorare, nego nastupaju besplatno. Za poticanje književnog stvaralaštva uloženo je 275.930 eura, a ove su godine podijeljene i tri godišnje potpore od 84.000 kuna, i to Robertu Perišiću za roman "Dugi jezik", Matiji Pisičiću za strip "Psihotična Mjesečeva sonata" i Lori Tomaš za roman "Na papiru tvoje kože". Za nabavu knjižne i neknjižne građe javnim knjižnicama bit će isplaćena 2,2 milijuna eura, s time da Ministarstvo kulture i medija priprema novi model otkupa knjiga, koji bi dodatno trebao afirmirati stručno djelovanje knjižničarske struke. Za manifestacije u knjižnicama država će uložiti nešto više od 100.000 eura, a razvojne knjižničarske projekte potpomoći će sa 137.129 eura.

Treba istaknuti i da je ove godine otvorena obnovljena knjižnica "Đuro Sudeta" u Garešnici, u što je Ministarstvo uložilo pet milijuna kuna, prije nekoliko dana otvorena je obnovljena zgrada stare pošte u Svetoj Nedelji, u koju se uselila novoosnovana Knjižnica Mihaela Šiloboda Bolšića, a tu su i novi prostor Gradske knjižnice "Ivan Vidali" u Korčuli i osamostaljenje Narodne knjižnice i čitaonice sv. Benedikta u Nuštru. Sljedeće se godine očekuje dovršetak gradnje i otvorenje knjižnice u Vinkovcima, koja je u cijelosti srušena i izgorjela u Domovinskom ratu.

2,5 milijardi kuna za obnovu

U programske djelatnosti vizualnih umjetnosti uložiti će se 689.362 eura, i to za 200 programa. U interdisciplinarnu i nove umjetničke kulturne prakse uložiti će se 724.500 eura, a u monografije iz područja kulture i umjetnosti bit će uloženo 224.000 eura, što je povećanje od nekih 60.000 eura u odnosu na 2022. godinu.

Što se obnove od potresa tiče, sredstvima Fonda solidarnosti Europske unije putem Ministarstva provodi se 295 projekata konstrukcije obnove u vrijednosti više od 4,5 milijardi kuna, među kojima je potpuno završeno njih 15. Do sada je povučeno više od 900 milijuna kuna, a još stotinjak objekata obnavlja se nacionalnim sredstvima. U suradnji s gradom Petrinjom počela je i obnova 26 kuća u središtu grada. U 2023. godini Ministarstvo očekuje realizaciju od 2,5 milijardi kuna. Ministarstvo kulture preuzelo je i kompletnu obnovu gotovo svih u potresu stradalih javnih i državnih zgrada s područja kulturno-povijesne cjeline Zagreba, Siska i Petrinje i devet županija stradalih u potresu. U gradu Zagrebu počeli su radovi na bivšoj

zgradi Državnog hidrometeorološkog zavoda, koja će udomiti novi Hrvatski povijesni muzej, koji predugo čekamo, ali i radovi na palači preko puta kuće Arko, u kojoj će se skućiti Hrvatski muzej naivne umjetnosti koji je ministrica nazvala najposjećenijim zagrebačkim muzejom. Intenzivno se radi i na zgradi Tvornice duhana Zagreb, koju će koristiti Hrvatski restauratorski zavod.

Tu su i radovi na Atelijeru Meštrović, Staroslavenskom institutu, Hrvatskom povijesnom institutu, palači Pongratz i Vojković-Oršić-Kulmer-Rauch, obnovi depoa Klovićevih dvora, obnovi crkve sv. Marka i sv. Katarine, Hrvatskom glazbenom zavodu, Muzeju Mimara, svim zgradama HAZU, kompleksu groblja Mirogoj...

Ministrica je najavila da bismo krajem siječnja mogli dobiti Novi zakon o kazalištima, koji ide u drugo čitanje, a tu je i novi Zakon

Potpore za izdavanje knjiga izborilo je čak 76 nakladnika u ukupnom iznosu od 1,2 milijuna eura, a čeka nas 526 novih naslova

Povećani iznos za kazališta, suvremeni ples, pokret, cirkus te kazališni i plesni amaterizam iznosi četiri milijuna eura

o medijima, Zakon o obavljanju umjetničke djelatnosti i poticanju umjetničkog stvaralaštva te Zakon o zaštiti i očuvanju kulturne baštine. Za financiranje obnove temeljne, dakle postojeće kulturne infrastrukture raspisat će se poziv u vrijednosti od 80 milijuna eura. U uspostavu provjere medijskih činjenica i sustava javne objave podataka uložiti će se 50 milijuna kuna.

Ministrica je obećala da će do kraja godine objaviti gotovo sve rezultate natječaja za javne potrebe u kulturi te pozvala da to učine i gradovi i županije, kako bi umjetnici mogli na vrijeme planirati rad u sljedećoj godini. Do sada su rezultate objavili, istaknula je ministrica, samo Rijeka, Dubrovnik i Karlovac. Pohvalila se da je Hrvatska bila maksimalno otvorena što se kulture tiče u vrijeme COVID-a pa nije izgubila publiku. Spomenula je i da je 2022. završen 21 dugometražni igrani film, među kojima se 13 naslova odnosi na hrvatsku većinsku produkciju, a tu je i devet debitantskih filmova. U Hrvatskoj je ove godine snimano 14 filmskih projekata, za čiju je produkciju ostvarena potrošnja od 337 milijuna kuna. Zahvaljujući projektu *Filming in Croatia*, do sada je snimljeno ukupno 109 projekata, za čiju je proizvodnju ostvarena potrošnja od 213 milijuna eura, rečeno je s ponosom u Ministarstvu kulture i medija. ●